

Viborg Kommune
Solstrålen Karup - Børnehus

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBOLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	4
1.3 Pædagogiske principper	5
1.4 Læringsforståelse	5
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	8
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	8
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	9
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	9
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	10
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	11
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	12
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	14
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	14
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	14
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	14
3.4 METODER TIL EVALUERING	15
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	15
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	16
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	16
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	17
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	18
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	19
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	20
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	21
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	23
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	23
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	24
6 AFSLUTNING	25

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

Du sidder nu med Solstrålen's pædagogiske læreplan der fortæller om det pædagogiske arbejde for de næste 2 år.

Den pædagogiske læreplan er det pædagogiske personales vigtigste arbejdsredskab og omhandler arbejdet med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet samt beskrivelse af de metoder vi vil anvende i arbejdet.

Læreplanen er med til at kvalificere og dokumentere børnenes læring og udvikling. Den er med til at hverdagen tilrettelægges, så der gennem hele dagen ses en pædagogisk praksis med fokus på kerneopgaven.

Kerneopgaven kan defineres som den værdi, vi skaber sammen med barnet og forældrene. Kerneopgaven løses i det relationelle felt. Det er derfor vigtigt at diskutere og konkretisere, hvordan vi kan blive endnu bedre til at løse opgaverne sammen med barnet og forældrene.

Der kan læses mere om Solstrålen på vores hjemmeside: solstraalen.viborg.dk

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:

- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud.

Vi vil:

- Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
- Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

Vores kerneopgave er det relationelle arbejde med og omkring barnet.

Dagligdagen skal udfolde sig, så den fremmer udviklingen af meninger, kompetencer og livsglæde.

Vi mener at kunne opfylde denne vision ved at arbejde med anerkendende relationer, rummelighed og inklusion.

Børnene møder engagerede og faglig kompetente voksne, der skaber læringsmiljøer. Personalet udvikler i samarbejde med forældrene barnets potentialer til at være en del af sunde og skabende fællesskaber og mestre eget liv.

I Solstrålen har vi fokus på et godt og tillidsfuldt samarbejde med forældrene, hvor der er en åben dialog om barnets trivsel og udvikling.

Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Vi har fokus på barnets ressourcer. Vi tager udgangspunkt i, hvad det enkelte barn er god til og støtter barnet, der hvor det er.
2. Princip: Vores indretning og vores pædagogik er med til at understøtte positive læringsoplevelser og skabe rammer for udfoldelse for voksne og børn.
3. Princip: Vi arbejder med inklusion for at skabe rum og mulighed for det enkelte barns aktive deltagelse i forskellige fællesskaber.
4. Princip: Vi involverer forældrene som en aktiv ressource i arbejdet med barnet, og vi indgår i et respektfuldt samarbejde med hinanden.
5. Princip: Der er fokus på børnenes digitale dannelse og digitalt udstyr er med til at understøtte det pædagogiske arbejde.

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskabere af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige – altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Læring sker både gennem spontane oplevelser, ved leg og ved at den voksne skaber eller understøtter situationer, der giver børnene mulighed for at fordybe sig og erhverve erfaring. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for barnets udvikling og læring.

Det er karakteristisk for børnehavebarnet, at det indgår i aktiviteter med andre og er stærkt motiveret for det sociale samvær med både børn og voksne. I denne opmærksomhed er barnet som udgangspunkt meget opmærksomt og kommunikerende.

Læring i børnehaven handler om at imødekomme barnets naturlige lystbetonede udviklingsbehov gennem fælles opmærksomhed og sociale relationer. Relationen er det bærende element.

Vi har fokus på det enkelte barn og forsøger at skabe grobund for at barnet udvikler sig. Vi guider og motiverer barnet til at tro på sig selv og turde lade sig udfordre. Dette foregår i et tæt samarbejde med forældrene. Ved hjælp af struktur i hverdagen skaber vi ro til læring, leg og fordybelse.

Vi veksler mellem planlagte og spontane aktiviteter. Aktiviteterne er planlagt ud fra læreplanstemaerne. Vores fysiske ramme er i høj grad med til at styrke børnenes læring.

Tydelige og nærværende voksne skaber tryghed og god relation til det enkelte barn.

Vi har fokus på det enkelte barn og er guidende i forhold til relationer med andre børn. Vi møder barnet fra en anerkendende vinkel, som giver barnet mulighed for at reflektere over egen handling.

Vi italesætter barnets handlinger og følelser, som styrker jeg'et i barnet, som gør barnet mere robust.

Vi har planlagte aktiviteter og fri leg.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabtlæring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig. 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:

- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:

- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

Dagligt har vi samlinger, hvor vi arbejder aktivt i forhold til konfliktløsning for/med børnene, hvor de sætter ord på. Vi arbejder med "Hit med lyden". Vi har fokus på sproget og vi gør en god indsats for at stimulere børnenes sprog dagligt og i sproggrupper. Det gælder også flersprogede børn.

Vi veksler bevidst mellem planlagte/strukturerede aktiviteter og det ustrukturerede samvær, for at give børnene mulighed for at lære, udvikle og mærke egne behov i forhold til samvær/samspil med andre børn.

Solstrålen er indrettet, så huset giver optimale betingelser for at støtte op omkring læreplanstemaerne. Vi ser børnene trives og at de er idérige.

Vi arbejder efter Marte Meo principperne, hvor der er fokus på barnets ressourcer. Vi hjælper gennem anerkendelse børnene til at reflektere over handlinger og følelser, så de udvikler sig til at blive robuste og tro på sig selv.

Huset er opdelt over læreplanstemaerne, som indbyder til dialog, læring og udvikling.

Ved hjælp af struktur i hverdagen skaber vi ro til læring, leg og fordybelse.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:

1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistvivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

Vi arbejder ud fra opsporingsmodellen: TOPI, der består af en række redskaber, indsatser og systematikker, som skal være med til at sikre tidlig opsporing af børn i social udsat position.

Vi har et tæt samarbejde med forældrene, da de er aktive samarbejdspartnere. Vi inddrager forældrene så tidligt som muligt ved tegn på bekymring.

Vi bruger forskellige pædagogiske redskaber for at kunne beskrive barnets udfordringer så korrekt som muligt: Eksempelvis TOPI- modellens redskaber, kompetencehjul, SPU og sprogvurderinger.

Vi inddrager tværfaglige samarbejdspartnere, for at få så nuanceret et billede af barnets udfordringer som muligt og til løsninger af disse. Vi er meget opmærksomme på, at en tidlig indsats giver barnet de bedste betingelser for trivsel: Eksempelvis psykolog, fremskudt socialrådgiver, tale/høre konsulent og fysioterapeut

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Personalet arbejder på flere niveauer for at sikre så god en inklusion som muligt:

- Ekstern faglig sparring til det pædagogiske personale, for at blive så dygtig som mulig.
- Trivselsskemaer, for at opspore mistrivsel så hurtigt som muligt.
- Overgangsskemaer, for at sikre barnet bedst mulige vilkår, når der skiftes kontekst.

Derudover arbejder vi efter Marte Meo metodens principper.

Marte Meo er en udviklingsstøttende kommunikations- og samspilsmetode der understøtter og giver konkrete anvisninger til arbejdet med den anerkendende tilgang. Metoden har fokus på barnets ressourcer og initiativer, og hvad barnet gør godt. Der er fokus på at give anvisninger til børnene frem for forbud – populært sagt fra nej-cirkler til ja-cirkler. Derigennem støtter vi en positiv udvikling af børnene og ikke mindst deres selvværd.

Marte Meo metoden i den pædagogiske praksis er blandt andet med til at understøtte den inkluderende praksis, og dermed barnets trivsel og udvikling.

De 5 Marte Meo principper:

1. At følge initiativ.
2. Positiv bekræftelse af initiativer.
3. At sætte ord på den andens og egne initiativer.
4. Turtagning.
5. Positiv ledelse.

Overgange:

Vi har overgangssamtaler mellem dagpleje/vuggestue og børnehave og mellem børnehave og skole for at skabe sammenhæng i barnets børneliv.

Vi arbejder i små og store børnefællesskaber, så vi kan guide og hjælpe børn til at begå sig i børnefællesskabet.

Alle børn skal have de bedste betingelser for at blive set, hørt og forstået.

Der er gennem hele barnets liv fokus på kontekstens betydning for barnets udvikling, trivsel og læring.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

Det pædagogiske personale:

- Arbejder med sprog vurderinger og derudfra arbejder vi med de sproglige dimensioner.
- Vi bruger dialogisk læsning i hverdagens læsesituationer.
- Vi har bøger, som børnene selv kan læse i.
- Vi bruger "Hit med lyden" i alle de sammenhænge, hvor det er muligt.
- Vi bruger skriftsprog sammen med børnene i alle sammenhænge.
- Vi arbejder i sproggrupper og husets sprogpædagog har sprogarbejde i mindre grupper.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

Overgang fra dagpleje/vuggestue til Solstrålen

Besøg i børnehaven:

Dagplejer/vuggestuen besøger børnehaven inden start.

Formål:

At barnet bliver fortroligt med børnehaven og pædagogerne.

Ansvarlig:

Dagplejer/vuggestuepædagog kontakter børnehaven for dato.

Overleveringssamtale:

Inden barnet starter i børnehaven laves en overleveringssamtale i børnehaven, hvor dagplejepædagogen (og evt. dagplejeren/vuggestuepædagogen), deltager sammen med forældrene og kontaktpædagogen fra børnehaven. Dette sker senest 1 måned før start. Alle forældre tilbydes en overleveringssamtale.

Formål:

At videregive det aftalte fra 2½ års samtalen, overgangsskemaet samt evt. aflevere TRAS skema på barnet.

Ansvarlig:

Dagplejepædagogen/vuggestuepædagogen kontakter børnehaven med henblik på en overleveringssamtale sammen med forældrene.

Det er et fælles ansvar mellem dagplejepædagogen/vuggestuen og kontaktpædagogen i børnehaven at tilrettelægge og afholde samtalen.

Hvis forældre og medarbejdere skønner, at det er relevant for barnets trivsel i børnehaven, kan overgangsskemaet vedlægges barnets mappe.

Der laves et nyt overgangsskema sammen med forældrene ved overgangen fra børnehaven til skole.

Dagplejeren kontakter børnehaven ang. overgangssamtale i måneden op til børnehaves start.

Samtalerne afholdes i børnehaven. Undtagelsesvist i dagplejehjemmet. Der skal tages hensyn til, at dagplejeren kan have 5. barn, mange små børn etc. Dagplejeren kommer på besøg med barnet, i børnehaven, inden overgangen

Overgang fra Solstrålen til skole:

Inden førskolesamarbejdet med Børnehuset i Kølvrå starter afholder pædagogerne fra Børnehuset i Kølvrå og fra Solstrålen et planlægningsmøde, hvor der detailplanlægges over forløbet: Besøg på skolen, besøg i SFO, fælles ture og besøg af 0.-klasselærer i børnehaven.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Vi vil gerne give mulighed for, at forældre og børn oplever en tydelig sammenhæng mellem de forskellige institutionsskift, som de oplever fra barnet bliver født til det kommer i skole.

Det pædagogiske personale vil:

- I samarbejde med forældrene gøre overgangen mellem de forskellige tilbud så harmonisk som muligt.
- Tage udgangspunkt i materialet (eks. overgang skemaer) fra TOPI, så der er en genkendelighed i overgangen for både forældre og personale.
- I forbindelse med TOPI er der udarbejdet en model, hvor vi arbejder efter en klar systematik og med fastlagt tidsplan for, hvornår man gør hvad. Det vil sige, at vi planlægger modtagelsen af børnene ud fra vores faglige viden, som vi har fået gennem overleveringsskemaerne, overleveringssamtalerne, besøg osv.

Overgang dagpleje/vuggestue til børnehave:

Kommende børnehavebørn er på besøg i børnehaven. Dagplejen kommer i huset og benytter bl.a. vores motoriksal og vores legeplads, så barnet er bekendt med huset, når det starter.

Overgang børnehave til skole:

Det pædagogiske personale har sammen med personalet fra naboinstitutionen planlagt:

Besøg i 0. klasse, besøg i SFO'en, besøg af 0. klasselærerne i børnehaven. Ugentlige dage/ture, hvor de børn der skal i skole fra de to institutioner i området, er sammen.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

For tiden er vi normeret til 80 børn. Der er løbende indskrivning. Det vil sige, at vi modtager børn hver måned.

Vi er opdelt i 3 basisgrupper, der er aldersopdelt:

Solsikker: Børn født i 2011, for tiden er der 25 børn.

Skovtrolde: Børn født i 2012, for tiden er der 26 børn.

Smølfer: Børn født i 2013, for tiden er der 25 børn.

Der er mange forskellige nationaliteter.

Solstrålen er rummæssig funktionsopdelt og børnene spiser i deres faste basisgrupper.

Den samlede personalegruppe består af 9 medarbejdere, der er pædagogisk uddannet.

Derudover modtager vi pædagogstuderende fra VIA, PAU-elever og virksomhedspraktikanter.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Iagttagelser/observationer
- Børneinterview

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- ECERS
- SMTTE

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Den pædagogiske læreplan vil blive brugt som et refleksionsredskab i pædagogernes arbejde.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Barnets personlige udvikling sker i relationer mellem barnet og andre børn, samt voksne. Det er ved at spejle os i andre at vi lærer, hvem vi selv er og hvad vi kan. Vi ser børn, der har brug for at opleve sig som værdifulde deltagere i og medskabere af et socialt og kulturelt fællesskab.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi ønsker at styrke børnenes mulighed for egen læring, så de lærer at sætte ord på egne behov, føler sig set og hørt. At børnene lærer at vise forståelse og respekt for andre, heri gennem også at respektere andre børns ønsker og behov.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børn som hviler i sig selv, tror på sig selv og egne evner.
2. Tegn: Barnet føler sig som en del af fællesskabet.
3. Tegn: Børn som er stærke socialt.
4. Tegn: Børn viser hensyn og er respektfulde overfor hinanden.
5. Tegn: Ser børn få legerelationer, der gavner dem.
6. Tegn: Barnet kan håndtere afslag fra andre børn.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi arbejder med Marte Meo principper i det pædagogiske arbejde.
2. Tiltag: Vi arbejder med sprogstimulering, for at støtte det enkelte barn.
3. Tiltag: Vi støtter barnet i at deltage socialt med andre.
4. Tiltag: Vi møder barnet, så det føler sig som en del af fællesskabet.
5. Tiltag: Pædagogen støtter og vejleder barnet.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

De sociale kompetencer er grundlæggende for at børnene får en positiv tid i Solstrålen med gode venner og en følelse af at høre til i fællesskabet. Det er vigtigt, at vi giver dem positive sociale kompetencer, som de kan bruge i sociale sammenhænge i deres liv.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi ønsker at se et barn, der kan navigere i det sociale rum og kan skabe venskaber. At barnet kan se andre børns behov og kan vise forståelse for andres adfærd og meninger.
At barnet tilbyder andre sin hjælp og opfordrer andre til at være med i det sociale fællesskab.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Glade børn som trives.
2. Tegn: Vi ser børn, der danner venskaber.
3. Tegn: Børnene er i stand til at give plads til hinanden.
4. Tegn: At børnene sætter ord på egne følelser, eks. i konfliktsituationer.
5. Tegn: At børnene har respekt for hinandens forskellighed.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Vi inddrager og opmuntrer børnene til at være aktive deltagere i fællesskabet.
2. Tiltag: Vi er anerkendende og sætter ord på forskellighed.
3. Tiltag: Vi støtter barnet i at forhandle, samarbejde og løse konflikter.
4. Tiltag: Vi lærer børnene at samarbejde med andre og deltage i demokratiske beslutningsprocesser.
5. Tiltag: Vi støtter barnet i at danne venskaber.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Sproget er utrolig vigtig for alle børn, da det har betydning for det enkelte barns kommunikation med andre børn og voksne, samt barnets mulighed for at indgå i sociale sammenhænge.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At alle børn får et så alsidigt, nuanceret og kommunikativt sprog som muligt, så de har mulighed for at udtrykke deres behov og følelser samt kan bruge sproget i leg og andre sociale relationer.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi ser en positiv udvikling i børns sproglige udvikling.
2. Tegn: Vi ser børn, der gerne vil lege med sproget.
3. Tegn: Vi hører børn sætter ord på ønsker og behov.
4. Tegn: Vi har forældre, der deltager aktivt i sprogarbejdet med børnene.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi arbejder med "Hit med lyden" i alle de sammenhænge, hvor det er muligt.
2. Tiltag: Vi bruger dialogisk læsning i hverdagens læsesituationer.
3. Tiltag: Vi arbejder i små sproggrupper med de børn, der har brug for et ekstra "boost".
4. Tiltag: Vi bruger sprogvurderinger og derudfra arbejder vi med de sproglige dimensioner.
5. Tiltag: Vi har et bibliotek, hvor forældrene kan tage bøger med hjem.
6. Tiltag: Vi har bøger børnene, som børnene selv kan læse i.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Flere og flere børn bliver overvægtige. Overvægt påvirker både børnenes fysiske helbred, men i særdeleshed også deres trivsel.

Børnene udfordres motorisk og derved får de styrket deres kropsbevidsthed og lærer at mærke sig selv, samt udvikle en glæde ved at bruge deres krop både ude og inde.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At vi styrker børnenes fysiske sundhed. Vi har fokus på ernæring, hygiejne og selvhjulpenhed. At børnene med alle sanser tilegner sig den fysiske, kulturelle og sociale omverden.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi ser børn der kan lide at være fysisk aktive.
2. Tegn: Alle børn er renlige, når de fylder 4 år.
3. Tegn: Alle børn på 4 år er selvhjulpne og kan mestre påklædning.
4. Tegn: At børnene synes det er sjovt, spændende og udfordrende at mestre nye områder.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Vi afholder cykeldage.
2. Tiltag: Vi bruger kroppen til sang og musik.
3. Tiltag: Vi opfordrer forældrene til at være fysisk aktive med børnene.
4. Tiltag: Vi styrke børnenes kropsbevidsthed - herunder toiletbesøg.
5. Tiltag: Vi får ekstern hjælp til vores udfordringer med børnene.
6. Tiltag: Vi taler om sund kost og laver forskellige projekter, der relaterer til emnet.

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

Når de voksne er bevidste, interesserede og initiativtagende kan vi give børnene et kendskab til naturen, naturfænomener og udelivet og være med til at gøre det til en naturlig del af deres hverdag.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi opholder os ude hver dag. Børnene lærer om de 4 årstider og om ild - luft - vand og jord. Børnene får kendskab til naturfænomener og almen flora og fauna i nærområdet.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi ser, at børnene bruger naturen i deres lege og viser glæde ved at være i naturen.
2. Tegn: Vi ser, at børnene er nysgerrige, spørgende og undersøgende.
3. Tegn: Vi ser og hører, at børnene tager det lærte til sig.
4. Tegn: Vi ser, at børnene stiller spørgsmål og viser interesse for naturen.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Vi planlægger aktiviteter, hvor vi ser på planter og dyr.
2. Tiltag: Vi bruger naturen som et ekstra rum til leg, fantasi, oplevelser, udforskning og fordybelse.
3. Tiltag: Vi vil lave et naturværksted.
4. Tiltag: Vi vil afholde månedlige båldege, hvor vi laver mad over bål.
5. Tiltag: Vi vil afholde naturdage, hvor vi inddrager naturen i læringsprocesserne.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Det er vigtigt, at børn har kendskab til den danske kultur samt en nysgerrighed over for andre kulturer, og vi skal gøre forskelligheden til noget positivt.
Gennem sang, musik og kreative aktiviteter udvikler børnene deres udtryksformer.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At børnene får mulighed for at stifte bekendtskab med og afprøve forskellige kulturelle udtryksformer, samt give dem kendskab til de danske traditioner og en nysgerrighed overfor andre kulturer/traditioner.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene fortæller om deres kulturelle traditioner.
2. Tegn: At børnene kender og fortæller om vores traditioner.
3. Tegn: At børnene har kendskab til forskellige udtryksformer.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Vi giver børnene mulighed for at deltage i projekter omkring højtider og mærkedage.
2. Tiltag: I samarbejde med forældrene fejrer vi barnets fødselsdag.
3. Tiltag: Vi synger og spiller sammen med børnene.
4. Tiltag: Vi tager i teatret og i biografen en gang om året med alle børnene.
5. Tiltag: Vi snakker om forskellige kulturer og deres traditioner.
6. Tiltag: Vi tager i kirke til jul.

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

I dagtilbudsloven står der, at børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og at børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages efter børnenes alder og modenhed.

Der er to måder at forstå børneperspektivet på. På den ene side kan man tale om, at børneperspektivet etableres ved, at den voksne bestræber sig på at forstå og fortolke børns handlinger, intentioner, attituder mv. ud fra børnenes eget perspektiv. På den anden side kan de voksne lægge op til, at børn selv gør rede for, hvordan de opfatter deres hverdag. Børnene bliver spurgt om deres erfaringer og meninger i forhold til et tema, og derved udfordres de voksnes forståelse af, hvad der er et godt børnemiljø. Fælles for de to måder er, at barnet er placeret centralt, og at børneperspektivet er de voksnes forsøg på at forstå og sætte sig ind i de tanker, oplevelser og opfattelser som barnet har af sit eget hverdagsliv.

Pædagogiske overvejelser over Solstrålen's indretning:

Vi har haft et ønske om, at rum og pædagogik understøtter positive læringsoplevelser og skaber gode rammer for udfoldelse for voksne og børn.

Det fysiske børnemiljø:

Her har de voksne forsøgt at se og forstå hverdagen med børnenes øjne og skabt en institution, hvor der er plads og rum til bevægelse, rum til fordybelse, lavt støjniveau, lyst, rent og oprydligt.

Det psykiske børnemiljø:

Her bruger de voksne bl.a. børneinterview som en metode til at se det ud fra børnenes perspektiv og dermed inddrage børnene aktivt.

Det æstetiske børnemiljø:

De voksne er meget bevidste om, at huset skal opleves som inspirerende, motiverende, udfordrende og behageligt. Børnene er aktivt inddraget i at huset skal være et rart sted.

Solstrålen fremstår som en moderne institution, der i indretningen lægger vægt på læring, fordybelse og kreativitet. Vores grundsyn er at betragte børn som selvstændige individer, der skal lære "at kunne livet". Dagligdagen skal udfolde sig, så den fremmer udviklingen af meninger, kompetencer og livsglæde. Vi mener at kunne opfylde denne vision ved at arbejde med:

Inklusion - Rummelighed - Anerkendende relationer.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Vi har prøvet på at:

- De 6 læreplanstemaer er lagt ind over rummene. Sprogtrum, Motorikrum, Naturrum, Tegne/male rum.
 - Lysdæmpning i alle rum, for at kunne skabe en mere blød belysning.
 - Akustik der gør, at lydene fra hinandens lege ikke forstyrrer.
 - Læsekrog til fordybelse.
 - Mange små kroge med plads til leg, afslapning eller fordybelse.
 - Sektionsopdeling af børnehaven i tre sektioner, så der er mulighed for at skabe mindre enheder i hverdagen.
 - Signalere hvad der er i rummene: grå døre: aktivitetsrum, blå døre: badeværelser, røde døre: ingen adgang uden voksen.
 - Håndfri betjening af sæbe, håndklædepapir og håndvask, så det er lettere for barnet at benytte. Rummene skal signalere det, man gerne vil, og udtrykke det, der kan foregå.
- Den meget aktive zone er legepladsen, der tilgodeser legen med højt motorisk aktivitetsniveau. Ind- og udgang, hovedfærdselsårer med mange ganglinjer. Garderober med aktivitet omkring på og afklædning.
- Den aktive zone hvor aktiviteten er koncentreret om et emne i et forholdsvis åbent miljø, hvor det er let at danne sig et overblik over muligheder for aktiviteter og spilleregler. De voksne er meget synlige både for børn og for hinanden. I den aktive zone er den voksne tydelig i aktiviteten.
- Den aktive zone uden vokseninitieret aktivitet er zonen til selvstændige lege, et barn eller flere børn sammen.
- Den stille zone er til historielæsning, højtlesning og afspilning af dæmpet musik eller historier.

6 AFSLUTNING

Arbejdet med de pædagogiske læreplaner giver et bidrag til den løbende pædagogiske proces og udvikling i Solstrålen.

- Begrebsafklaring giver fælles forståelse.
- Der skabes synlig sammenhæng mellem mål og metode.
- Det giver et godt "kompas" i det pædagogiske ledelsesarbejde.
- Der skabes en god platform for dialog med forældrene.
- Det pædagogiske arbejde synliggøres.

Læreplanen revideres hvert andet år.

Børnehaven: 8787 1535. Mail til leder Ann Dupont: ad@viborg.dk.

Vi værdsætter et tæt familiesamarbejde!

Se mere om Solstrålen på vores hjemmeside: solstraalen.viborg.dk.

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteaktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**